

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 12.05.2023
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2023)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

**Lausunto opasluonnoksesta Jätelakiopas: yhdyskuntajätehuoltoa ohjaavat säännökset
TRE:2680/11.02.04/2023****Lisätietoja päätöksestä**

Johdon assistentti Katri Naulo, puh. 040 801 6003, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Jätehuoltopäällikkö Anu Toppila, puh. 040 806 3362, suunnittelija Minna
Tjäderhane, puh. 040 806 3559, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Annetaan ympäristöministeriölle oheinen lausunto.

Perustelut

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja opasluonnoksesta Jätelakiopas:
yhdyskuntajätehuoltoa ohjaavat säännökset. Jätelakioppaan (JOPAS-opas)
tarkoituksena on selventää jätelain yhdyskuntajätehuoltoa koskevia
tulkintoja ja antaa suosituksia jätelain säännösten soveltamiseen.
Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa oppaasta 15.5.2023 mennessä.

Tampereen kaupungin hallintosäännön 34 §:n mukaan apulaispormestari
päättää lausunnon antamisesta muissa kuin muutoksenhakuun liittyvissä
asioissa.

Lausunnot

Tampereen kaupunki lausuu Jätelakiopasta koskien Lausuntopalvelu.fi-
sivustolla seuraavaa. Lausunto on jaoteltu Lausuntopalvelu.fi-portaalin
otsikoinnin mukaan.

Kohta 5: Yhdyskuntajätteen erilliskeräys

Kappale 5.2.1: Jäteasetuksen perustelumuition 17 §:ssä kiinteistön
käsitettä on avattu myös jätteen keräyksen järjestämisen näkökulmasta.
Jätelakioppaassa on toistettu samat kirjaukset, mutta uusia
tulkintaohjeita ei ole annettu. Tampereen kaupunki huomauttaa, että
jäteasetuksen perustelumuition 17 §:än ja oppaaseen kirjattu kiinteistön
käsitteen tulkinta on haasteellinen järjestettyyn jätteenkuljetukseen
liittymisen seurannan kannalta. Haasteena on löytää käytössä olevien
seurantatyökalujen avulla ne kiinteistöt, joita veloitteet jätteenkeräyksen
järjestämistavan näkökulmasta koskevat, mutta joissa esimerkiksi
yksittäisen kiinteistön osalta asuinhuoneistolukumäärä ei täyty.
Valtakunnallinen rekisteritieto ei välttämättä tarjoa mahdollisuutta löytää
eri kiinteistöille (tonteille) jaettuja asiakkaita siten, että
huoneistolukumäärää pystyisi laskemaan ilman käsityötä. Käsityönä
tehtävässä seurannassa jätehuoltoviranomaisen työn tehokkuus laskee.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupunki toteaa lisäksi, että kiinteistön käsitteen tulkinta jätehuollon järjestämistavan kautta vaatisi tulkintaohjeita Jätelakioppaassa, jotta asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu voidaan varmistaa. Tällä hetkellä on epäselvää, onko jätehuollon järjestämistavassa merkitsevää se, hallinnoidaanko jätehuoltopalveluita esim. asunto-osakeyhtiön toimesta (tyhjennysvälit, astiakoot, laskutus tms.), mutta jätepiste on kullakin erillistalolla omansa. Vai tarkoittaako jätehuollon järjestämistapa ainoastaan sitä, että kullakin erillistalolla on oma jätepiste ja jäteastia ja myös hallinta jäteasiakkuudesta (asiakkuus, tyhjennysvälit ja laskutus).

Tampereen kaupunki toteaa myös, että Jätelakioppaan tulisi selventää tulkintaa tilanteissa, joissa kiinteistöllä vain osalle jätelajeista on järjestetty keräys yhteisesti ja osalle erikseen. Alueellisen jätehuoltolautakunnan alueella on tullut eteen tilanteita, missä asunto-osakeyhtiö on järjestänyt sekajätehuollon omilla jäteasteillaan, mutta esim. biojätehuolto päädytään järjestämään yhteisesti. Tällä hetkellä on epäselvää, sovelletaanko ko. taloyhtiöön pakkausjätteiden erilliskeräysvelvoitteita, kun asunto-osakeyhtiöllä on sekä erikseen että yhteisesti järjestettyä jätehuoltoa, joissa osaa jäteasteista käyttää vain yksi huoneisto ja osaa vähintään 5 huoneistoa.

Kappale 5.2.1. kunnan järjestämää alueellista vastaanottoa koskien: Jäteasetuksen 20 §:n mukaan kunnalla on velvollisuus järjestää eräiden muiden asumisessa syntyvien jätteen alueellinen vastaanotto. Kunnan on järjestettävä vastaanottopaikkoja riittävä määrä ottaen huomioon väestötiheys ja muut paikalliset olot sekä syntyvän jätteen määrä ja laatu. Vastaanottopaikkojen tulee olla vaivattomasti saavutettavissa asukkaiden tavanomaisten kulkureittien varrella. Sekä jäteasetuksen että Jätelakioppaan kirjaukset jättävät tulkinnanvaraiseksi sen, mikä katsotaan riittäväksi määräksi vastaanottopaikkoja ja mikä katsotaan vaivattomaksi saavutettavuudeksi. Tampereen kaupunki toivoo edellä mainittuja asioita tarkennettavaksi oppaassa.

Kappale 5.2.3.: Tampereen kaupunki toivoo Jätelakioppaaseen lisättäväksi menettelytavat yksittäisiä kiinteistöjä koskevista poikkeamismenettelyistä erilliskeräysvelvoitteiden noudattamisessa. Yksityiskohtaisempien menettelytapojen antaminen olisi tarpeen, koska jätehuoltoviranomaisten välillä on ollut merkittäviä eroja siinä, myönnetäänkö yksittäisille kiinteistöille poikkeamista jäteasetuksen erilliskeräysvelvoitteista. Osa viranomaisista on katsonut, ettei jätehuoltoviranomaisella olisi toimivaltaa myöntää poikkeamista jäteasetuksen asettamista erilliskeräysvelvoitteista, kun taas osa jätehuoltoviranomaisista on myöntänyt yksittäisille kiinteistöille poikkeamisen, koska jätteen erilliskeräystä ei ole mahdollista järjestää teknisten haasteiden, kuten tilanpuutteen, vuoksi. Päätökset on tehty jätehuoltomääräyksistä poikkeamispäätöksinä. Yhtenäiselle

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

ohjeistukselle poikkeamisen perusteista sekä menettelytavoista on tarve, jotta kuntalaisia kohdellaan myös valtakunnallisesti tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti.

Kohta 6: Kunnan vastuulle kuuluvan jätteen kuljetuksen järjestäminen

Kappale 6.3 kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta koskien: Kappaleessa todetaan millaisin edellytyksin kunta voisi tehdä päätöksen siirtyä kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Kirjaus on uusi, eikä sitä ole ollut aiemmassa jätelakioppaassa. Tampereen kaupunki katsoo, että kyseinen kirjaus tulisi poistaa oppaasta.

Hallinto-oikeuksien antamat ratkaisut kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen valintaa koskien ovat painottaneet, että kyseiselle jätteenkuljetusjärjestelmälle asetetuista vaatimuksista tulee varmistua jo järjestelmää valitessa. Myös jätelakioppaassa on tuotu esille, että päätöksenteon tueksi toteutettavassa selvityksessä olisi tarkasteltava mm. tyhjennysten toimivuutta, jätehuoltomääräysten noudattamista sekä asiakkaiden ongelmia palvelun saamisessa ja kunnan täydentävän palvelun tarvetta. Tampereen kaupungin näkemyksen mukaan jätelakioppaaseen kirjattu mahdollisuus siirtyä kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen on ainoastaan teoreettinen. Käytännössä kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle asetettujen ehtojen ei ole mahdollista osoittaa täyttävän, jos kyseistä järjestelmää ei ole edes käytössä toimialueella.

Pirkanmaan alueellisen jätehuoltolautakunnan alueella on tehty vuonna 2013 päätös siirtyä kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen. Päätöksen lainvoimaisuudesta huolimatta useat yksittäiset kunnat ovat kuluneen 10 vuoden aikana hakeneet useamman kerran mahdollisuutta palata kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Tämä on aiheuttanut jatkuvaa epävarmuutta toimintaympäristöön vaikeuttaen mm. kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen kehittämistä. Lisäksi tämä on lisännyt kuljetusjärjestelmäpäätöksiin liittyvää hallinnollista taakkaa, koska jätehuoltoviranomaisen tekemiä kuljetusjärjestelmäpäätöksiä on arvioitu eri oikeusasteissa yhteensä 22 kertaa viimeisen 10 vuoden aikana. Asiasta on tehty myös lukuisia valtuusto- ja kuntalaisaloitteita.

Tampereen kaupunki katsoo, että edellä mainitun kirjauksen sisällyttäminen oppaaseen edes teoreettisella tasolla ylläpitää toimintaympäristön epävarmuutta sekä kuljetusjärjestelmäpäätöksiin liittyvää hallinnollista taakkaa, minkä vuoksi kirjaus tulisi poistaa.

Kappaleessa 6.6. käsitellään alueellisiin keräysjärjestelmiin liittyviä erityiskysymyksiä. Jätelakioppaan kirjauksen mukaan alueellisten keräysjärjestelmien käyttöönotto edellyttää aina toimivaltaisen viranomaisen, kuten jätehuoltoviranomaisen päätöstä asiasta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupunki huomauttaa, että alueelliset keräysjärjestelmät perustuvat kuntien maankäytön suunnitteluun ja niihin liittymisen velvoittavuutta toteutetaan pitkälti kuntien maankäyttöön kytkettyjen järjestelyjen kautta. Jätehuoltoviranomaisen toimivaltaan kuuluu alueellisen keräysjärjestelmän jätetaksan hyväksyminen ja alueellisia keräysjärjestelmiä koskevien jätehuoltomääräysten antaminen. Mikäli katsotaan, että myös jätehuoltoviranomaisen tulisi tehdä asiasta päätös, Tampereen kaupunki toivoisi asiasta laajempaa ohjeistusta oppaaseen.

Kohta 9: Rekisteri jätteen kuljetuksista ja biojätteen käsittelystä kiinteistöllä

Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljettajalta ei vaadita erillistä kuljetustietojen raportointia jätehuoltoviranomaiselle, jos vaadittavat tiedot on toimitettu siirtoasiakirjarekisterin kautta. Tampereen kaupunki haluaa edelleen huomauttaa, että sekä jätelaista että jäteasetuksesta puuttuu vaatimus lietteen laadun (musta jätevesiliete vai harmaa jätevesiliete) kirjaamisesta. Lietteen laatu on olennainen tieto jätehuoltoviranomaisen seurantatyössä, koska erilaisilla lietteillä on jätehuoltomääräyksissä eri tyhjennysveloitteet. Mustia jätevesiä sisältävät saostussäiliöt ja pienpuhdistamot on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa, kun taas harmaita jätevesiä sisältävät säiliöt voidaan tyhjentää kolmen vuoden välein. Kun saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetustietoja ei tarvitse jatkossa enää toimittaa erikseen jätehuoltoviranomaiselle, häviää jätehuoltoviranomaisen mahdollisuus lietesäiliöiden tyhjennysten tehokkaaseen seurantatyöhön lainsäädännön vaatimusten ollessa puutteelliset edellä mainitun tiedon osalta.

Kohta 11: Kunnan jätehuoltomääräykset ja neuvonta

Kappaleessa 11.1. viitataan erilliskeräysveloitteiden ja niistä poikkeamisen edellytyksiin, joita käsitellään tarkemmin luvussa 5.4. Kyseistä lukua ei ole Jätelakioppaassa.

Tiedoksi

Ympäristöministeriö/Lausuntopalvelu.fi, Kari Kankaala, Anu Toppila,
Minna Tjäderhane

Allekirjoitus

Apulaispormestari Aleks Jäntti

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 12.05.2023
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2023)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§ 11

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)